

Learn the Keyboard!

किबोर्डको लागि सङ्गीत नोटेसन

सङ्गीत नोटेसन पाठ्यपुस्तक

आत्मिक गीत सङ्ग्रहमा आधारित

सूची Contents

<u>Page</u>		<u>पृष्ठ</u>	
3-15	Part 1: Melody	३-१५	भाग १: लय
6	The Layout of the Keyboard	६	किबोर्डको बनावट
7	Treble Clef	७	ट्रेबल् क्लेफ्
12	Half Step, Whole Step	१२	ह्याफ् स्टेप, होल् स्टेप
13	Sharp	१३	सार्प
14	Flat	१४	फ्ल्याट्
16-23	Part 2: Time (Meter)	१६-२३	भाग २: ताल
18	Measures, 4/4 Time	१८	मेजर, 4/4 ताल
19	2/4 and 3/4 Time	१९	2/4 र 3/4 ताल
21-23	Note Values	२१-२३	नोटका अद्दक
24-46	Part 3: Chords and Scales	२४-४६	भाग ३: कोर्ड र स्केलहरू
27	Definition of Chords and Scales	२७	कोर्ड र स्केलको परिभाषा
28	C Scale and Chord	२८	C स्केल र कोर्ड
30-31	The Key Signature	३०-३१	स्केल चिन्हे अभ्यास
32	G Scale and Chord	३२	G स्केल र कोर्ड
34	D Scale and Chord	३४	D स्केल र कोर्ड
36	A Scale and Chord	३६	A स्केल र कोर्ड
38	E Scale and Chord	३८	E स्केल र कोर्ड
40	B Scale and Chord	४०	B स्केल र कोर्ड
42	F Scale and Chord	४२	F स्केल र कोर्ड
44-46	Minor Chords compared with Major Chords	४४-४६	मेजर र माइनर स्केलका बनावट
47-50	Hymns for Practice	४७-५०	अभ्यासको लागि विभिन्न भजनहरू

ज्योति नेपाल

psalm40verse5@gmail.com

भाग १: लय
PART 1: MELODY

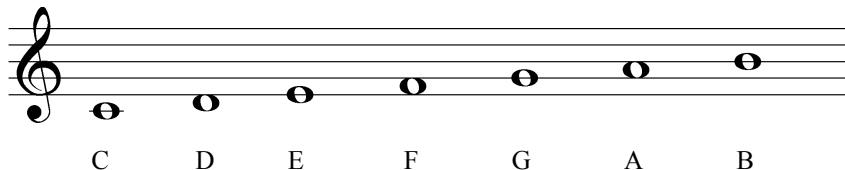

Music, Part 1: Melody

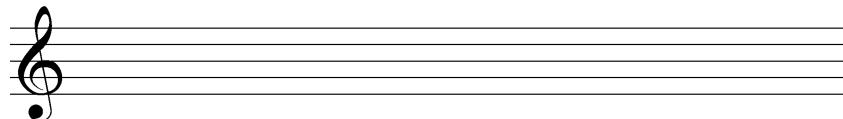
सङ्गीत, भाग १: लय

सुमेलित सङ्गीतको मुख्य भाग भनेको लय नै हो। साङ्गीतिक भाषा अथवा सङ्गीत नोटेसनमा ७ वटा नोटहरू छन् जुन नोटहरू मिलेर लय वा भाका बन्दछ। नेपाली भाषाको 'क' देखि 'ज्ञ' सम्मको वर्णमाला, र अङ्ग्रेजीको 'A' देखि 'Z' सम्मको वर्णमाला जस्तै, सङ्गीत नोटेसनको पनि आफै वर्णमाला छ। सङ्गीत नोटेसनको केवल ७ वटा अक्षर छन् र यी सात अक्षर वा 'नोट'हरूबाट संसारको सम्पूर्ण सङ्गीत बनेको छ। ती नोटहरू यी हुन्: C, D, E, F, G, A, B

अब यी सात नोटहरूलाई ट्रिबल क्लेफमा राख्नु:

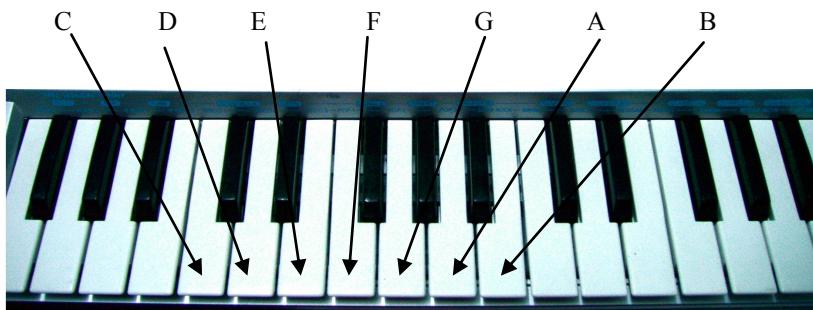
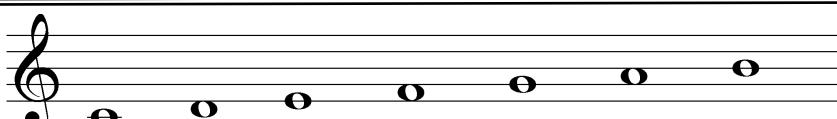
माथिको नमुना अनुसार तलको ट्रिबल क्लेफमा ती सात नोटहरू राख्नुहोस्:

किबोर्डमा ती नोटहरू कहाँ छन् त?

अब तपाईंको पालो:

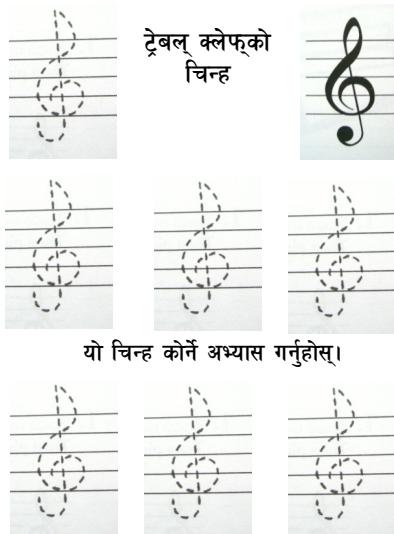

सङ्घीत नोटेसन लेखनको लागि स्टाफ सिस्टम प्रयोग हुन्छ। स्टाफ सिस्टममा दुईवटा क्लेफ छन्: ट्रैबल् क्लेफ् र बेस् क्लेफ्। यो पाठ्यपुस्तकमा हामी ट्रैबल् क्लेफ मात्रै सिकाउनेछौं। बेस् क्लेफ नसिकिकनै भजनहरू राम्रोसँग बजाउन सम्भव छ। तर बेस् क्लेफ भनेको अन्तराष्ट्रिय सङ्घीत नोटेसनको एक महत्वपूर्ण भाग हो भन्ने जानकारी गराउन चाहान्छौं। किबोर्डमा ट्रैबल् क्लेफ् दाहिने हातले बजाइन्छ भने बेस् क्लेफ् देख्रे हातले बजाइन्छ।

यो पाठ्यपुस्तकमा अरू बाजाहरूलाई भन्दा किबोर्डलाई बढी जोड दिइएको छ। तर वास्तवमा यो पुस्तकमा सिकाइएको सङ्घीत नोटेसन जुनसुकै बाजा बजाउनको लागि प्रयोग गर्न सकिन्छ।

यो चिन्ह कोर्ने अभ्यास गर्नुहोस्।

यो चिन्ह कोर्ने अभ्यास गर्नुहोस्।

स्टाफ सिस्टम भनेको यो हो:

५ वटा रेखा वा line मिलेर
यो बन्दछ।

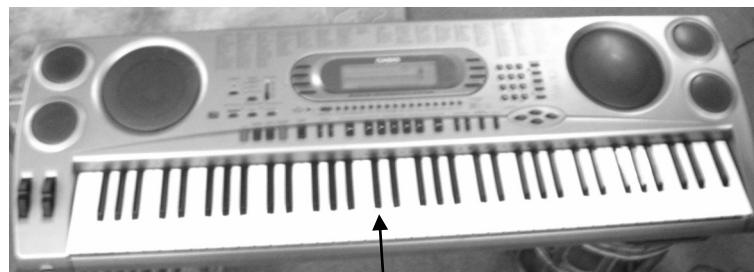
यो खाली ठाउँमा माथिको
उदाहरण जस्तै एउटा स्टाफ
सिस्टम कोर्नुहोस्:

स्टाफ सिस्टम सङ्घीत होइन, तर
यसमा सङ्घीत नोटेसनका अक्षर वा
नोटहरू (notes) मिलाएर राखेपछि
सङ्घीत बन्दछ। यहाँ ट्रैबल् क्लेफमा
केही नोटहरू राखेको देखाइएको छ। →

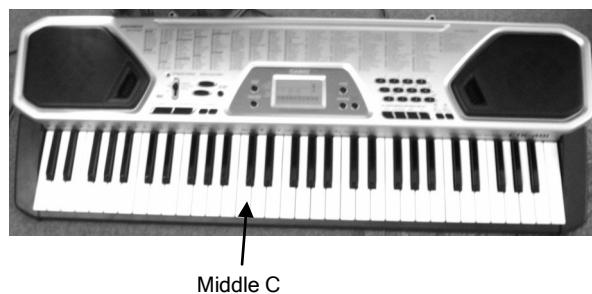
किबोर्डको बनावटको विषयमा जानकारी

विश्वमा बिजुलीको प्रयोग हुनुभन्दा पहिले किबोर्डहरू बिजुलीबाट चल्दैनथे। तर लामो लामो तारहरू, गितारका तारहरू जस्तै, प्रत्येक नोटमा जोडिन्थे। आज पनि संसारका धेरै देशहरूमा यस्तै किबोर्ड वा पियानो बजाइँछ। अमेरिकामा धेरैजसो विश्वासी परिवारहरूले घरमा पियानो राखेका हुन्छन्। पियानो काठले बनेको हुन्छ र सोफा जाँत्रै अथवा खाट जत्रो ठूलो हुन्छ। किबोर्डको जस्तो यसको स्वर बदल्न मिल्दैन तर किबोर्डकोभन्दा पियानोको आवाज मीठो हुन्छ। नेपालमा प्रायजसो किबोर्डको प्रयोग हुन्छ। यदि तपाईंको किबोर्ड धेरै सानो छ भने यो पाठ्यपुस्तक अध्ययन गर्ने कममा केही अप्ल्यारो हुनसक्छ। सानो किबोर्डमा लय बजाउन मिल्छ तर भजनको लय र कोर्ड वा हार्मनि एकै चोटि बजाउन मिल्दैन। निम्न चित्रहरूमा विभिन्न किबोर्ड र पियानो देखाइएका छन्।

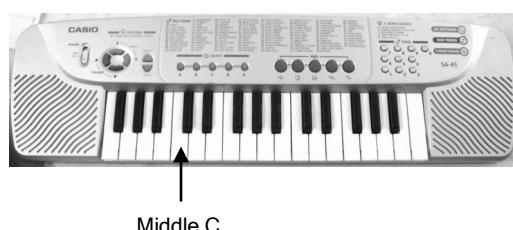
यो किबोर्डका ७६ वटा नोट (कालो र सेतो गनेर) छन्।
किबोर्डको Middle C देखि दाहिने तिरको भागमा दाहिने हातले लय बजाइँछ।

Middle C देखि देवेतिरको भागमा देवे हातले कोर्डहरू बजाइँछ।

यो किबोर्डका ६१ वटा नोट (कालो र सेतो गनेर) छन्।
किबोर्डको Middle C देखि दाहिने तिरको भागमा दाहिने हातले लय बजाइँछ।

Middle C देखि देवेतिरको भागमा देवे हातले कोर्डहरू बजाइँछ।

यो किबोर्डका ३२ वटा नोट (कालो र सेतो गनेर) छन्। किबोर्डको Middle C देखि दाहिनेतिरको भागमा दाहिने हातले लय बजाइँछ।

Middle C देखि देवेतिरको भागमा कोर्डहरू बजाउन सकिँदैन किनभने पन्याप्त नोटहरू छैन !

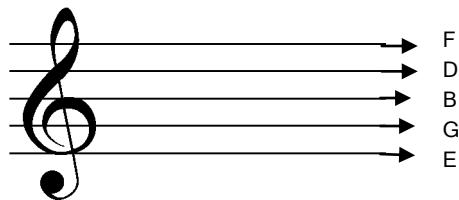
पियानो

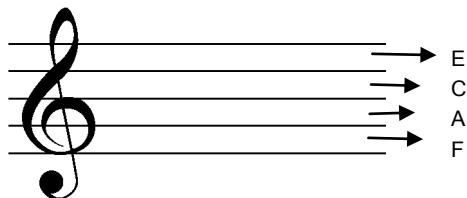
Lines and Spaces on the Treble Clef

यो याद गर्नुहोस्:

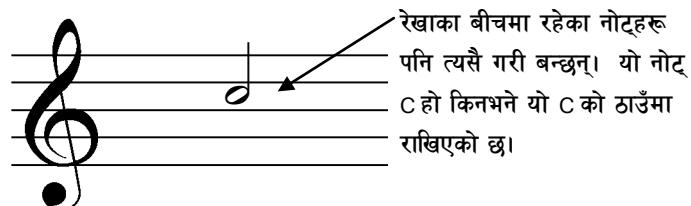
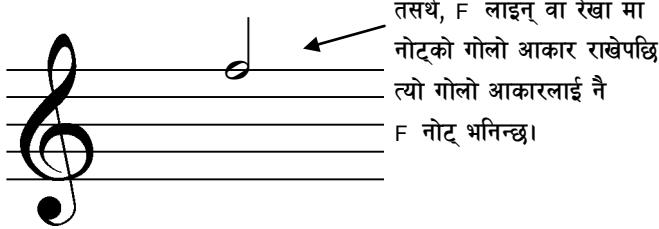
ट्रेबल क्लेफका ५ रेखाका नामहरू

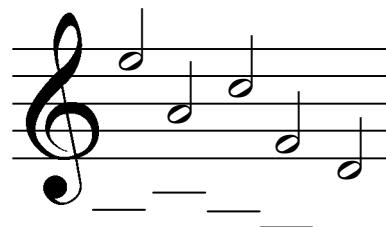
ती ५ रेखाका बीचमा रहेका नोटका नामहरू

यी नोटका नामहरू के-के हुन् त?
रेखालाई हेरेर थाहा पाउन सक्नुहुन्छ।
खाली ठाउँ भर्नुहोस्;

फेरि तपाईंको पालो:

HOMEWORK

प्रत्येक नोटको नाम खाली ठाउँमा भर्नुहोस्:

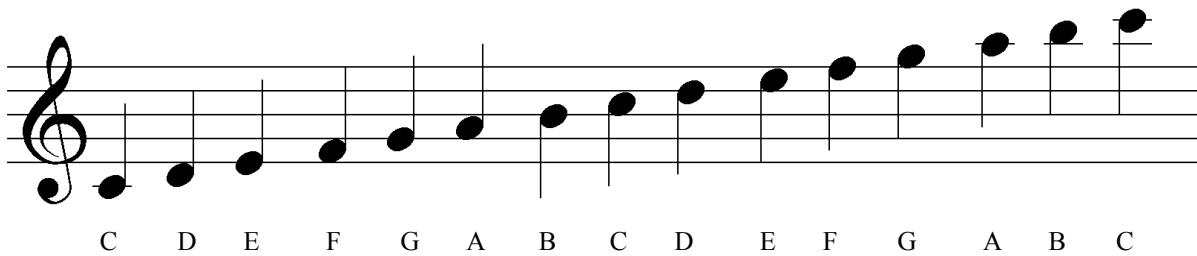
The grid consists of two rows of five staves each. Each staff has a treble clef and four horizontal lines. The first row contains numbered notes: 1 (two eighth notes), 5 (two eighth notes), 1 (one eighth note), 1 (one eighth note), 2 (two eighth notes), 3 (two eighth notes), 3 (one eighth note), 1 (one eighth note), 1 (one eighth note), and 2 (one eighth note). The second row contains numbered notes: 1 (one eighth note), 1 (one eighth note), 4 (one eighth note), 1 (one eighth note), and 2 (one eighth note). Below the first staff of the first row, the letters 'Ex.' are followed by 'C' and 'D' underlined.

ठीक ठाउँमा नोटहरू बनाउनुहोस्:

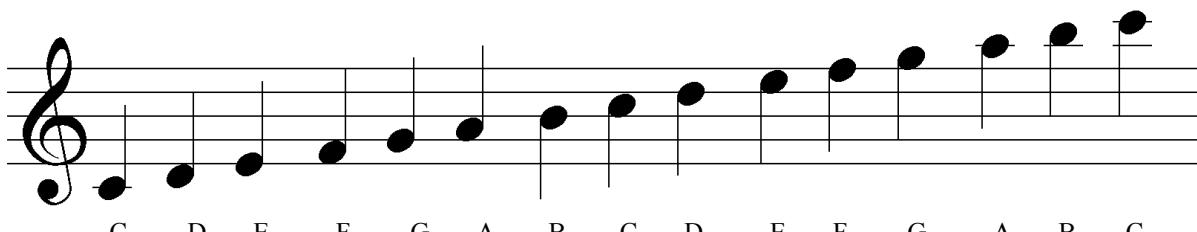
The grid consists of five staves, each with a treble clef and four horizontal lines. Below each staff are the letters 'E', 'F', 'D', 'E', and 'C' respectively, indicating the notes to be played.

माथिका सबै नोटहरू किबोर्डमा पत्ता लगाउनुहोस्।

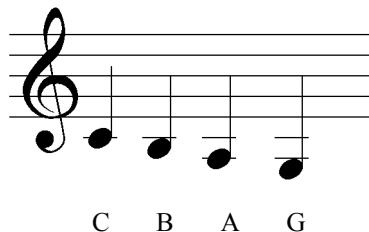
यी नोटहरू (C, D, E, F, G, A, B, C) दोहोरिएका छन्। दोहोरिएका नोटका नाम त एउटै हो (C, D, E, F, G, A, B, C) तर स्थान भने फरक छ, स्टाफ सिस्टममा पनि, किबोर्डमा पनि। देखेतिरको पहिलो C लाई हेर्नुहोस्। त्यो स्टाफको पाँच रेखाहरूभन्दा तल पर्छ। त्यसको आफ्ने सानो लाइन छ। यो C लाई Middle C भनिन्छ। Middle C को ठाउँ कहिले पनि बदलिँदैन। तर अरु C हरू पनि छन्। जस्तै, Middle C को दायाँतिर हेर्नुहोस्। दायाँतिर कतिवटा C छन्? अझ दुईटा छन्। के यी सबै नोटहरू किबोर्डको एकै ठाउँमा छन् त? छैनन्।

किबोर्डमा यी विभिन्न नोटहरू बजाउँदा यिनीहरूमा भएको फरक थाहा पाउनुहुन्छ। नाम त एउटै हो, तर आवाज फरक छ। Middle C को आवाज एउटा छ, र त्यसको दाहिनेतिरको C को आवाज त्यो भन्दा तीखो छ। र जस्ति दाहिनेतिर जानुहुन्छ त्यसि तै नोटहरू तीखो हुँदै जान्छन्।

थप ज्ञान:

Middle C देखिएका नोटका नामहरू क्रमशः यी हुन्:
B, A, G, आदि।

Advanced Homework

यो गृह कार्य अहिले गर्न सक्नुहुन्न भने हरेस
नखानुस्। अध्ययन गर्दै जानुहोस् र पछि
तपाईले यो गर्नसक्नुहुनेछ।

भुल्ने छैन म त्यो दृश्य

25
KB102

Music Staff 1:

C F G C G C

स्तु ति होस् प्रभु को जय जय कारा(2)

Music Staff 2:

Am G C

1. भुल्ने छैन म त्यो दृश्य, प्रभु ये शू को
2. भुल्ने छैन म त्यो वचन, भने को खीष्ट ले

Music Staff 3:

Am G C

कल वरी भनि ने ठाउँ मा, उनी टाँगि ए को
कल वरी भनि ने ठाउँ मा, गम्भीर प्रेम को भाव ले

Music Staff 4:

G Am G F C

हात, पाउ र शरीर उनको, चोटै चोट ले पूर्ण धियो(2)
पुत्र ते राअर्थम सबै, पापको ऋण ति रिस को(2)

Music Staff 5:

F G7 C

मै ले जा नैं ती सबै कारण, मेरै अर्थम हो(2)
उद्धार छ ते रोलागि यहाँ कमा एँ जो मैले(2)

गृह कार्यः

१) यो भजनमा कतिवटा C नोट भेटाउन सक्नुहुन्छ? (Middle C मात्रै होइन, तर सबै C हरू) _____

२) यो भजनमा Middle C भन्दा देब्रेपट्टिरका कतिवटा नोटहरू छन्? _____ (ती सबैमा गोलो चिन्ह लगाउनुहोस्।)

अभ्यास

निम्न नोटहरू किबोर्डमा खोजेर बजाउनुहोस्।
खाली ठाउँमा प्रत्येक नोटको नाम लेख्नुहोस्।

Practice

A musical staff in G clef with ten notes. Below the staff, under the first two notes, are the letters 'C' and 'D'.

A musical staff in G clef with ten notes. This is the second line of practice staffs.

A musical staff in G clef with ten notes. This is the third line of practice staffs.

A musical staff in G clef with ten notes. This is the fourth line of practice staffs.

निम्न नोटहरू पालै पालो दाहिने हात र देब्रे हातले बजाउनुहोस्। यी नोटहरू एकै चोटि बजाउनुपर्छ। उदाहरणको लागि, पहिलो नोट हेनुहोसः E र G त्यहाँ जोडेका छन्। E मर्थि G छ। यसको मतलब ती दुवै नोटहरू किबोर्डमा एकै चोटि थिच्नुपर्छ। यी नोटहरू बजाएर सबैको नाम लेख्नुहोस्।

Chord Practice

A musical staff in G clef showing two chords: E and G. The first chord consists of two notes on the G string (E and G). The second chord consists of two notes on the D string (B and D).

A musical staff in G clef showing two chords: E and G. The first chord consists of three notes on the G string (E, G, B). The second chord consists of three notes on the D string (B, D, G).

Half Step/ Whole Step

ह्याफ स्टेप

यो नोटदेखि यो नोटसम्म ह्याफ स्टेप हो। किनभने यी दुई नोटहरूको बीचमा अरू कुनैपनि नोट छैन।

ह्याफ स्टेप – यो सेतो नोटदेखि यो कालो नोटसम्म

होल स्टेप

तर यो सेतो नोटदेखि यो कालो नोटसम्म होल स्टेप हो। किनभने यी दुई नोटहरूको बीचमा अर्को एउटा नोट छ।

होल स्टेप – यो सेतो नोटदेखि यो सेतो नोटसम्म

अब तपाइको पालो:

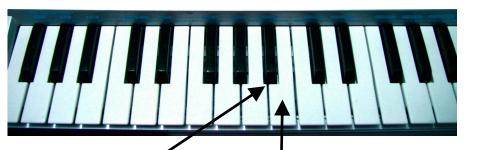

१) यो सेतो नोटदेखि यो सेतो नोटसम्म _____

ह्याफ स्टेप कि होल स्टेप?
खाली ठाउँ भर्नुहोस्।

५) यो सेतो नोटदेखि यो कालो नोटसम्म _____

२) यो कालो नोटदेखि यो सेतो नोटसम्म _____

६) यो कालो नोटदेखि यो सेतो नोटसम्म _____

३) यो कालो नोटदेखि यो सेतो नोटसम्म _____

७) यो सेतो नोटदेखि यो सेतो नोटसम्म _____

४) यो सेतो नोटदेखि यो सेतो नोटसम्म _____

८) यो सेतो नोटदेखि यो सेतो नोटसम्म _____

Sharp (half step up) सार्प – दाहिनेपट्टिको हयाफ स्टेप

यो सेतो नोट F हो।
एक सार्प चाहिँ F देखि
हयाफ स्टेप दाहिनेपट्टिर
हुन्छ।

यो कालो नोट F सार्प हो। किनभने यो F भन्दा हयाफ स्टेप दाहिनेपट्टिर पर्छ।

यो चिन्हले सार्पलाई जनाउँछ: #

सार्पको अर्को एउटा उदाहरण:

G र G#

अब तपाईंको पालो:

धक्रो तानेर किबोर्डमा यी नोटहरूको ठीक ठाँड़ देखाउनुहोस्:

b Flat (half step down)
फ्ल्याट – देब्रेपट्टिको ह्याफ स्टेप

यो सेतो नोट E हो।
E फ्ल्याट चाहिं E देखि
ह्याफ स्टेप देब्रेपट्टितर
हुन्छ।

यो कालो नोट E
फ्ल्याट हो। किनभने
यो E भन्दा ह्याफ
स्टेप देब्रेपट्टितर पर्छ।

यो चिन्हले फ्ल्याटलाई जनाउँछः **b**

फ्ल्याटको अर्को एउटा उदाहरणः

B र B_b

अब तपाईंको पालोः

धर्को तानेर किबोर्डमा यी नोटहरूको ठीक ठाउँ देखाउनुहोस्:

Homework

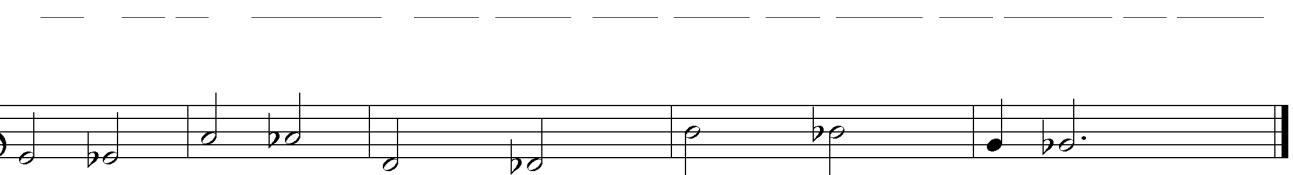
Sharp/Flat Recognition

PART 1

भाग १:
प्रत्येक नोटको नाम
खाली ठाउँमा भर्नुहोस्:

What is the name of this note? Write the answer in the blank:

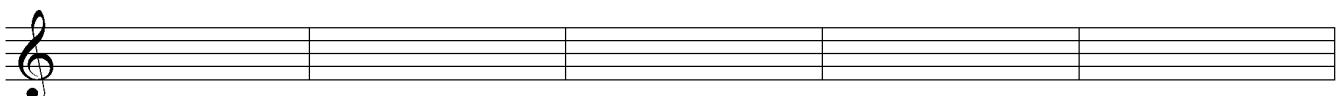
गृह कार्य: सार्प र फ्ल्याट चिन्हे अभ्यास

PART 2

भाग २:

Draw each note according to its name: तल उल्लेख भएका नामहरू अनुसार प्रत्येक नोटको आकार ठीक ठाउँमा बनाउनुहोस्:

D#   F   F#   A   Ab   E   E#   Eb   B   Bb   D   G   G#   C

ADVANCED INFORMATION:

If a note is sharp or flat but you want to change it back to being neither sharp nor flat, you must use a natural sign. The natural sign cancels out the sharp or flat.

थप ज्ञानः

कुनै पनि नोट सार्प वा फ्ल्याट बनाइसकेपछि, त्यसलाई पुनः जस्ताकोतरै (न सार्प न फ्ल्याट) बनाउनको लागि तपाईंले 'न्याटुरल' (natural) चिन्ह प्रयोग गनुपर्छ।

A flat   A natural   B flat   B natural   F sharp   F natural   E flat   E natural   C sharp   C natural   D sharp   D natural

भाग २: ताल
PART 2: TIME (METER)

Timing/Beat/Meter

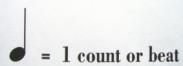
लयचाहिं भात जस्तो हो भने तालचाहिं अचार हो। अचारविना भात मात्रै खाँदा अलिक खल्लो लाग्छ। तालविना कुनै पनि गीत वा भजन बन्दैन। तर भातभन्दा धेरै अचार खाइयो भने जिब्रो पोल्छ र पेट दुख्छ। त्यसै गरि सङ्गीतमा पनि ताललाई ठीक मात्रामा प्रयोग गर्नुपर्छ। नत्रभने यसले तीतो परिणाम ल्याउन सक्छ। लयकोभन्दा तालको कम महत्व हुन्छ।

लयलाई भावना र मस्तिष्कको रूपमा पनि हेर्न सकिन्छ र ताललाईचाहिं शरीरको रूपमा हेर्न सकिन्छ। तपाईंले एउटा मीठो ध्वनि बाँसुरीमा बजाउनुभयो भने त्यसले मन छुन्छ। तर के बाँसुरी मात्रै बजाएर कोही नाच्न उत्स्रेरित हुन्छ? प्रायजसो हुँदैन। गाउँको कुनै विवाह थोजमा बाँसुरी मात्रै बजाए कस्तो हुन्यो? तर एउटा मादल तपाईंले द्विकरे बजाउन थाल्नुभयो भने मानिसहरू सजिलोसँग नाच्न सक्छन् किनभने मादलको मुख्य काम भनेको ताल बजाउनु हो। मादलको तालले सोझै शरीरका अड्गहरूलाई असर पार्दछ। संसारका मानिसहरूले सङ्गीतको यो रहस्यलाई बुझेका छन्, र उनीहरूको अभिलाषाहरू पूरा गर्नको लागि कस्तो वातावरण हुनुपर्छ भन्ने कुरा उनीहरूलाई राप्रोसँग थाहा छ। त्यो वातावरण पापूर्ण, अनैतिक वातावरण हो। जुन विभिन्न रेस्ट्राँ र नाइट क्लब, डान्स् क्लब र सिनेमा हलमा देखिन्छ। त्यो वातावरण सृजना गर्नलाई संसारले पप् सङ्गीत वा रक् सङ्गीत प्रयोग गरेको छ। कुनै गीत कसरी पप् वा रक् बन्दै त? ताललाई बिगारेर अथवा ताललाई नै बढी जोड दिएर पप् वा रक् सङ्गीत बन्दै। यस्तो बङ्गयाएको, अनैतिक सङ्गीतलाई—(शारिरिक सङ्गीतलाई)—परमेश्वरको आराधनामा प्रयोग गर्नु अनुचित हुन्छ। बाइबलमा विश्वास गर्ने सङ्गीतकारहरूले संसारको साङ्गीतिक नमुनालाई पछ्याउनु आवश्यक छैन। परमेश्वरले नै सङ्गीतलाई सुष्ठि गर्नुभयो, उहाँले नै यसका नियमहरू बसाल्नुभयो र हामीले सङ्गीतलाई ठीक ढङ्गले चलाउनु सिक्नुपर्छ।

अब सिकौं, ताल !

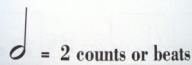
हरेक नोटको नाम हुन्छ। ती तपाईंले सिकिसक्नुभयो। हरेक नोटको value अथवा अड्क पनि हुन्छ।

The Quarter Note

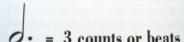
एउटा गोलो आकार, कालोले भरेको र त्यसको पुच्छर माथितिर तानेको: यो नोटको अड्क एक हो। यसलाई क्वाटर नोट भनिन्छ।

The Half Note

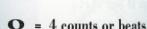
एउटा गोलो आकार, नभरेको र त्यसको पुच्छर माथितिर तानेको: यो नोटको अड्क दुई हो। यसलाई ह्याफ् नोट भनिन्छ।

The Dotted Half Note

एउटा गोलो आकार, नभरेको र त्यसको पुच्छर माथितिर तानेको। यसको छेउमा एउटा थोप्ला छ। यो नोटको अड्क तीन हो। यसलाई डटेड ह्याफ नोट भनिन्छ।

The Whole Note

एउटा गोलो आकार, नभरेको र पुच्छर नभएको। यो नोटको अड्क चार हो। यसलाई होल् नोट भनिन्छ।

अब तपाईंको पालो: खाली ठाउँ भर्नुहोसः

$$\text{♩} + \text{♩} = \underline{\quad} \text{ beats}$$

$$\text{♩} + \text{♩} = \underline{\quad} \text{ beats}$$

$$\text{○} + \text{♩} = \underline{\quad} \text{ beats}$$

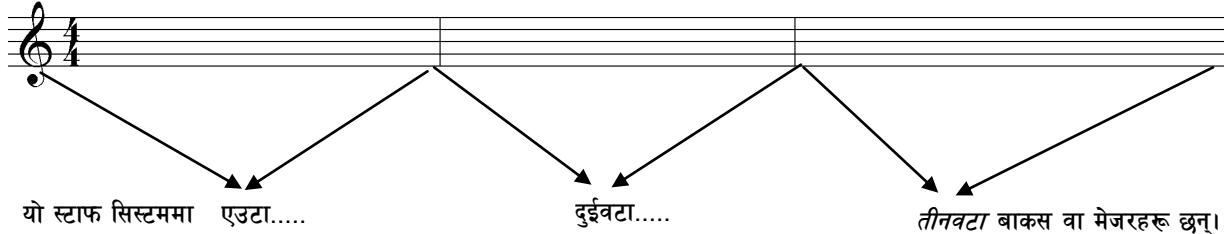
$$\text{♩} + \text{○} = \underline{\quad} \text{ beats}$$

Measures and Time (Meter)

The Time Signature

स्टाफ सिस्टममा हेर्नुभयो भने बाकस वा कोठाहरू देख्नुहुन्छ। यी बाकस वा कोठाहरूलाई 'मेजर' (Measure) भनेर चिनिन्छ। एक बाकसभित्र कतिवटा नोटहरू राख्न सकिन्छ भन्ने नियमहरू छन्।

 means 4 counts or beats in a measure.
 This 4 stands for a quarter note ()
It means that the quarter note gets 1 count.

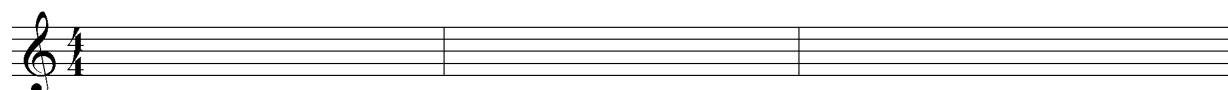
प्रत्येक बाकसभित्र कतिवटा नोटहरू अटाउन सकिन्छ, त? त्यो थाहा पाउनलाई अगाडिको चिन्हलाई हेर्नपर्छ;

4/4 को अर्थ यो हो: प्रत्येक बाकसभित्र जम्मा 4 अड्क अट्न सक्छ। अब यो स्टाफ सिस्टमलाई भरौं।

अब तपाईंको पालो!
माथिको नमुना अनुसार तलको स्टाफ सिस्टमलाई भर्नुहोस्।

जसरी भरे पनि हुन्छ तर 4 नाघ
हुँदैन र 4 भन्दा कम पनि राख्नुहुँदैन।

ठीक कि बेठीक? निम्न मेजरहरूको अड्कहरू गनेर खाली ठाउँमा चिन्ह लगाउनुहोस्।

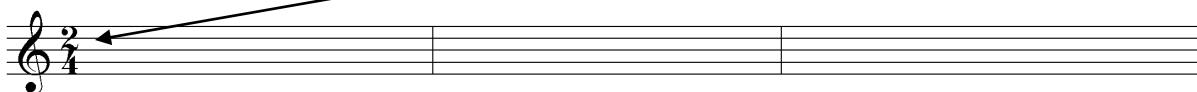
अभ्यास:

तलको स्टाफ सिस्टमा प्रत्येक नोट पालै पालो हेर्दै ताली बजाउनुहोस्। कसरी? जब तपाईंले एक देख्नुहुन्छ, ताली पिट्नुहोस्।

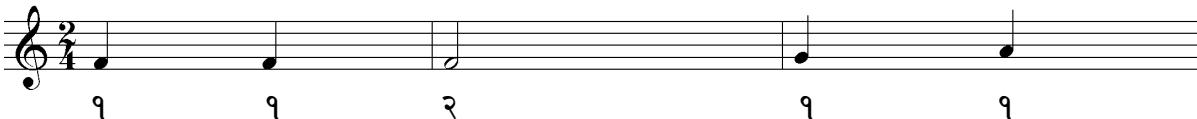

2/4 and 3/4 Time

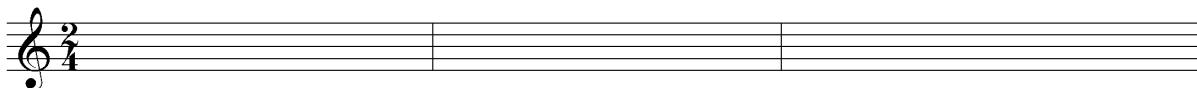
यो चिन्हले जनाउँछ कि यो स्टाफ सिस्टमको प्रत्येक बाकस वा
मेजरभित्र जम्मा दुई अड्क मात्रै अटाउनु सम्भव छ। न त्योभन्दा
कम राख्न मिल्छ, न त्योभन्दा बढी।

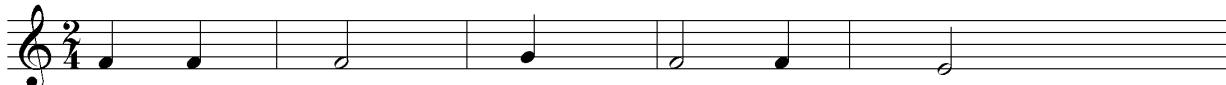
अब यो स्टाफ सिस्टमलाई भरौँ:

अब तपाईंको पालो!
माथिको नमुना अनुसार तलको स्टाफ सिस्टमलाई भर्नुहोस्।

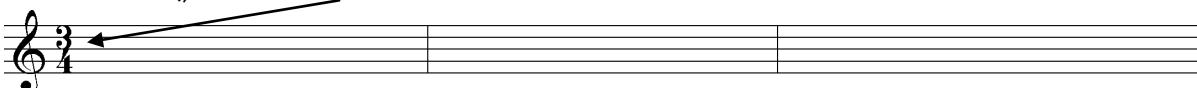

ठीक कि बेठीक? निम्न मेजरहरूको अड्कहरू गनेर खाली ठाउँमा चिन्ह लगाउनुहोस्।

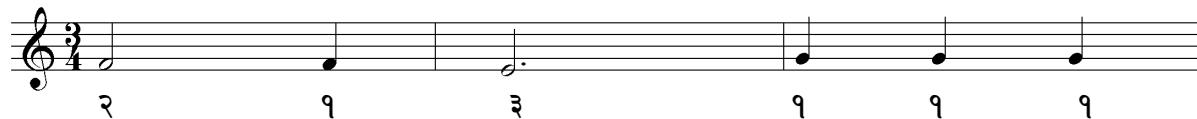

$\frac{3}{4}$ means 3 counts or beats in a measure
 $\frac{4}{4}$ means the $\bullet$ gets 1 count

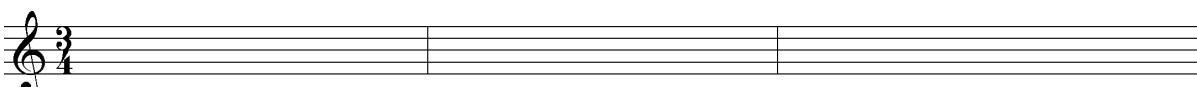
यो चिन्हले जनाउँछ कि यो स्टाफ सिस्टमको प्रत्येक बाकस वा
मेजरभित्र जम्मा तीन अड्क मात्रै अटाउनु सम्भव छ। न त्योभन्दा
कम राख्न मिल्छ, न त्योभन्दा बढी।

अब यो स्टाफ सिस्टमलाई भरौँ:

अब तपाईंको पालो!
माथिको नमुना अनुसार तलको स्टाफ सिस्टमलाई भर्नुहोस्।

ठीक कि बेठीक? निम्न मेजरहरूको अड्कहरू गनेर खाली ठाउँमा चिन्ह लगाउनुहोस्।

थप ज्ञान

यो चिन्हले पनि 4/4 लाई जनाउँछ। तसर्थ, निम्न
भजनको स्टाफ सिस्टमको प्रत्येक बाक्सभित्र ४
अड्क हुनुपर्छ। तर पहिलो बाक्समा किन तीन अड्क
मात्रै छन्?

५३

जीवन छ हाम्रो थोरै दिनको

जी वन छ हा म्रो थो रै दिन को(२)
वाफ भै जी वनलाई लिए र, घमण्ड गर्नु व्यर्थ छ, व्यर्थ छ।

भजनहरूको पहिलो बाक्स र अन्तिम बाक्समा भिन्नै नियम लागू हुन्छ। भजनको पहिलो बाक्स अपूरो छ भने, भजनको अन्तिम बाक्समा हेर्नुहोस्। यदि पहिलो बाक्समा एक अड्क छुटेको छ भने, अवश्य नै त्यो एक अड्क (वा जति अड्क छुटेका छन्) भजनको अन्तिम बाक्समा भेटाउनुहुन्छ।

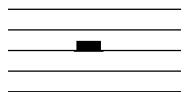
अब यो भजनका अरू बाक्सलाई हेराई। उदाहरणको लागि, तेस्रो बाक्स हेर्नुहोस्। त्यहाँ पनि बाक्स अपूरो भएको जस्तो लाग्न सक्छ। तर वास्तवमा त्यो पूर्ण छ। त्यहाँ एउटा चिन्ह छ। त्यो चिन्ह कुनै नोट होइन, तर त्यसले नोटको ठाउँ लिन्छ। तेस्रो बाक्समा भएको चिन्हको अड्क एक हो, तर किबोर्डमा त्यसको कुनै ठाउँ छैन। भन्नुको मतलब, त्यसलाई बजाउने होइन तर सास फेरेको जस्तै, त्यो ठाउँमा लय एकैषित अड्किन्छ।

The Quarter Rest

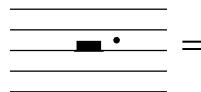
In music there are moments of silence called **rests**.

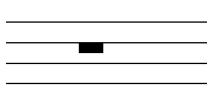
means 1 count or beat of silence.
It is called a **quarter rest**.

= २

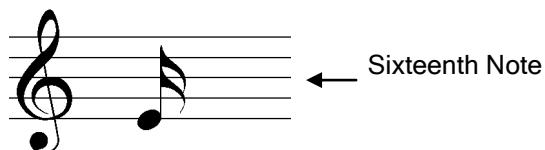
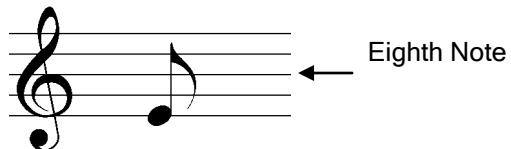
= ३

= ४

Eighth Notes and Sixteenth Notes

एक, दुई, तीन र चार अड्कका नोटहरू प्रस्तुत भइसकेका छन्। अब एक भन्दा कम अड्कका नोटहरूको विषयमा थाहा पाउनु खाँचो छ। यी नोटहरू Eighth Note र Sixteenth Note हुन्।

दुईवटा Sixteenth Note एउटा Eighth Note बराबर हुन्छन्।

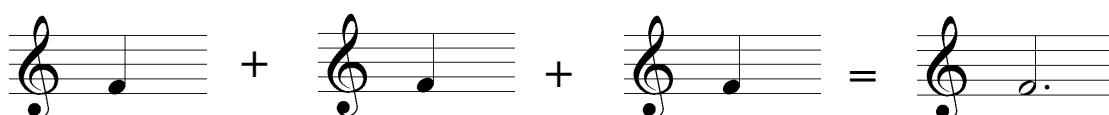
दुईवटा Eighth Note एउटा क्वाटर नोट बराबर हुन्छन्।

दुईवटा क्वाटर नोट एउटा ह्याफ नोट बराबर हुन्छन्।

तीनवटा क्वाटर नोट एउटा डटेङ्ग ह्याफ नोट बराबर हुन्छन्।

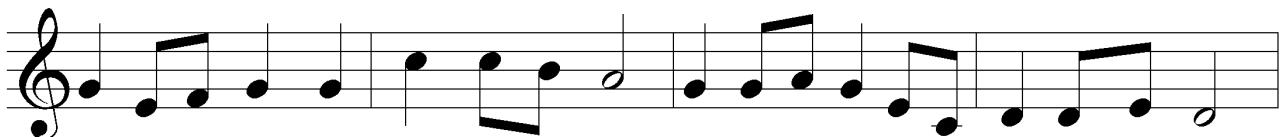

दुईवटा ह्याफ नोट एउटा होल् नोट बराबर हुन्छन्।

अभ्यास

निम्न लय किबोर्डमा बजाउनुहोस्।

जानकारी: एउटा Eighth Note अर्को Eighth Note को छेउमा राख्दा ती पुच्छरहरू जोडिन्थ्यन्।

Eighth Note, Eighth Note

यो मेजरमा चारवटा क्वाटर नोट बनाउनुहोस्।

यो मेजरमा चारवटा Eighth Note बनाउनुहोस्।

यो मेजरमा चारवटा Sixteenth Note बनाउनुहोस्।

हिसाब
Math!

$$\begin{array}{c} \text{G clef} \\ \text{quarter note} \end{array} + \begin{array}{c} \text{G clef} \\ \text{quarter note} \end{array} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\begin{array}{c} \text{G clef} \\ \text{quarter note} \end{array} + \begin{array}{c} \text{G clef} \\ \text{eighth note} \end{array} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\begin{array}{c} \text{G clef} \\ \text{quarter note} \end{array} + \begin{array}{c} \text{G clef} \\ \text{quarter note} \end{array} + \begin{array}{c} \text{G clef} \\ \text{quarter note} \end{array} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\begin{array}{c} \text{G clef} \\ \text{quarter note} \end{array} + \begin{array}{c} \text{G clef} \\ \text{quarter note} \end{array} + \begin{array}{c} \text{G clef} \\ \text{quarter note} \end{array} = \underline{\hspace{2cm}}$$

सङ्गीत नोटेसनमा एउटा सानो थोप्लोकोसमेत महत्व हुन्छ। डटेड् ह्याफ नोटको बिषयमा तपाईंले सिकिसक्नुभयो। एउटा ह्याफ नोटमा एउटा थोप्लो थपेर त्यो ३ बन्दछ। त्यो थोप्लोको आफ्नै महत्व छ। कुनै पनि नोटमा थोप्लो थपेपछि त्यो नोटको आधा मात्रा त्यहाँ थपिन्छ। बुझ्न गाहो भयो होला ! केही नमुनालाई हेरेर बुझ्ने कोसिस गरौ।

ह्याफ नोटको अड्क कति हो? २ हो। अब ह्याफ नोटको छेउमा एउटा थोप्लो थपेर के हुन्छ? त्यो ह्याफ नोट अब २ रहँदैन तर ३ मा परिणत हुन्छ। त्यो सानो थोप्लोले ह्याफ नोटमा १ थप्यो। किन एक, त? अब अर्को नोट हेरौ।

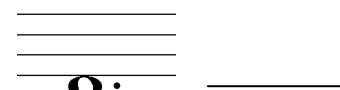
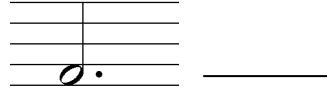
एउटा क्वाटर नोट यहाँ छ। यसको अड्क एक हो। तर यसको छेउमा एउटा थोप्लो राखेपछि यो एक रहँदैन, १½ मा परिनत हुन्छ।

थोप्लोको काम भनेको आधा थप्नु हो। ह्याफ नोटको आधा कति हो? एक हो। तसर्थ, ह्याफ नोटमा थोप्लो राखेपछि एक थपिन्छ। किनभने २ को आधा १ हो। क्वाटर नोटको आधा कति हो? आधा (½) हो। त्यसैले क्वाटर नोटमा थोप्लो राखेपछि आधा थपिन्छ। किनभने १ को आधा आधा हो।

Eighth Note को आधा कति हो? Sixteenth Note हो।
होल नोटको आधा कति हो? ह्याफ नोट हो।

अब तपाईंको पालो:

प्रत्येक नोटको अड्क खाली ठाउँमा भर्नुहोस्।

भाग ३: कोर्ड र स्केलहरू

**PART 3: CHORDS
AND SCALES**

Introduction

अब तपाईं साँच्चकै भजनहरू बजाउन सक्ने चरणमा पुरनुलाग्नुभएको छ। तर दिमागको ज्ञान किबोर्ड बजाउनको लागि पत्त्याप्त छैन। किबोर्ड बजाउनलाई अभ्यासको खाँचो छ, ज्ञानलाई व्यवहारमा उतार्नु खाँचो छ। अमेरिकाका किबोर्ड वा पियानो बिद्धीहरू एक हप्तामा आधा वा एक घण्टा सङ्गीत टिचरसँग बिताउँछन् भने घरमा एकलै ७ घण्टा जति अभ्यासमा बिताउँछन्। अभ्यासिना किबोर्ड बजाउनु असम्भव हो। किबोर्ड राम्रोसँग सिक्नको लागि तीन-चार बर्षको अभ्यास चाहिन्छ नै। यो अरू बाजाहरू जस्तो सजिलो सिक्न सक्ने खालको होइन। धेरै युवाहरू किबोर्ड सिक्नलाई कदम चाल्छन् तर अभ्यास गर्न चाहैदैनन् र एक-डेढ बर्षभित्र हार खान्छन्। यसमा शिक्षकको कमजोरी पनि हुन सक्छ। किबोर्डको विषयमा ज्ञान भएका व्यक्तिहरू नेपालमा कमै छन् र अरूहरूलाई सिकाउनमा समय बिताउन सकिरहेका छैनन्। आशा छ कि यो पठ्यपुस्तकले गाउँमा रहेका मण्डलीहरूलाई सहयोग पुर्याउने छ।

पाठ्यपुस्तकको यो तेस्रो भागमा प्रवेश गर्नुभन्दा पहिले सङ्गीत नोटेसनको विषयमा थप जानकारीहरू दिन आवश्यक छ।

The Repeat Sign

१४६ मुक्तिदाता खीष्ट येशू

सुरुदेखि यहाँसम्मको भाग दोहोर्याउनुपर्छ।

नोटेसनमा यो चिन्हले भजनको दोहोर्याउनु पर्ने भाग जनाउँछ।

यहाँदेखि यहाँसम्म एक चोटि बजाइसकेपछि दोहोर्याउनुपर्छ।

1. पा पी का निम्नि म चौ ति मी आफै दे ह मा पापह रु बोकी(२)
2. आशै थि ए न बाँच्ने हा म्रो तिम्रो र गतको दाम बिना(२)

धा मि कता हा मी लाई दि ए का चौ
पा ए का चौ आ ज हा मी पा पी ले

यहाँदेखि यहाँसम्म दोहोर्याउनुपर्छ।

आ फना हात पाउ लाई क्रूस मा रो पी(२)
ति म्रो र गत मा पाप को क्ष मा(२)

The Hold Sign (Tie)

४

मारिएका थुमा योग्य

Worthy is the Lamb

प्रकाश ५:१२

यो चिन्हले दुईवटा फरक
नोटलाई एक बनाउँछ।
यो तीन अड्कको नोट
यो अर्को तीन अड्कको
नोटसँग जोडिएको छ।
तसर्थ, पहिलो नोटलाई
बजाइसकेपछि दोस्रो नोट
फेरि थिच्नु पर्दैन। पहिलो
नोट थिचेपछि ६ सम्म
गन्तु पर्दै।

मारि ए का थुमा यो ग्य, मारि ए का थुमा यो ग्य

मा रि ए का थु मा यो ग्य, पाउ न

सा मर्थ्य धन बुद्धि बल आ दर, आ दर म हिमार ध न्य वाद

थुमा यो ग्य, थुमा यो ग्य, मारि ए का थुमा यो ग्य!

(दोहोच्याउनुहोस्)

Don't be confused!

यहोवा मेरा असल गोठाला

७_{SG}

यहाँ दुईटा Eighth Note का पुच्छर जोडेका छन्। तर यसको मतलब ती दुईलाई एक बनाएको होइन। दुईटैलाई किबोडमा बजाउनुपर्दै। नोटेसन लेख्ने सजिलो तरिका मात्रै हो यो। पुच्छर जोडेर नोटको अड्क र नोटको नाम बदलिदैन।

य हो वा, य हो वा, य हो वा मेरा असल गोठाला य हो वा, य हो वा, य हो वा मेरा असल गोठाला ला। १.उ राठि लो मरु भू मि चारै ति र २.आफ्नाजनहरू को बीच मा धर्मी कतामा ३.मेरो शिरलाई उत्तमतेल ले अभिषिक्त

दुईटा Sixteenth Note का पुच्छर जोडेको।

More Information.....

यो पाठ्यपुस्तकमा सिकाइएको तरिका अनुसार किबोर्डमा देखे हातले कोर्डहरू बजाउँछ र दाहिने हातले लय बजाउँछ। गितारमा एकै चोटि लय र कोर्डहरू बजाउनु सम्भव छैन। धेरै जसो गितारमा कोर्डहरू मत्रै बजाउँछ। तर किबोर्डमा भने लय र कोर्डहरू एकै चोटि बजाउन मिल्द्य। वास्तवमा कोर्ड भनेको के हो, त?

Chord

कोर्ड भनेको लय होइन। कोर्ड भनेको ताल होइन। कोर्ड भनेको हार्मनि हो। कोर्डहरूले लयलाई सहयोग गर्दछन्, लयसँग मिल्ने मीठो आवाज हुन्। साधारण कोर्डहरू तीनवटा नोट मिलेर बन्दछन्।

Scale

स्केल भनेको सात नोट मिलेर बनेको ती नोटको कम हो। स्केलको विषयमा बुझाउनु गाहो छ, तर बजाउन सजिलो छ !

यो पाठ्यपुस्तकमा बाँकी रहेका पाठहरू सबै एक किसिमका हुन्। ती पाठहरू कसरी अध्ययन गर्ने भन्ने बारेमा केही जानकारीहरू:

वाल्पात १३ कसले बनायो? प्रत्येक पाठमा एउटा भजन हुन्छ। एक भजन राम्शोसँग नसिकुञ्जेल अर्को भजनतिर नलाग्नुहोस्।

यी अक्षरहरू नोटका नामहरू होइनन्। यी अक्षरहरूले कोर्डलाई जनाउँछन्।

C G C

1. कस ले ब ना यो फूल ह रु लाई, फूल ह रु लाई, फूल ह रु लाई?

कस ले ब ना यो - - - ई श्वर जो स्व र्ग मा छन्।

"C" Scale C स्केल भजन पछि स्केल र कोर्ड प्रस्तुत गरिन्छ। "C" Chord C कोर्ड

Practice अभ्यास: निम्न नोटहरू किबोर्डमा बजाउनुहोस्।

Write the note names: निम्न नोटका नामहरू खाली ठाउँमा भर्नुहोस्।

Chord Practice: कोर्ड र लय एकै चोटि बजाउने अभ्यास:

अभ्यास | प्रत्येक पाठ सिक्न कीमतमा प्रत्येक निन एक हप्तासम्म १५ मिना बिताउनुपर्छ। एउटा नाट राम्शोसँग नसिकेसम अर्को पाठ सब नमन्नहोस्।

Lesson 1 "C"

वालपीत १३ कसले बनायो?

"C" Scale C स्केल

"C" Chord C कोर्ड

Practice अभ्यास: निम्न नोटहरू किबोर्डमा बजाउनुहोस्।

Write the note names: निम्न नोटका नामहरू खाली ठाउँमा भर्नुहोस्।

Chord Practice: कोर्ड र लय एकै चोटि बजाउने अभ्यास:

४९

धन्य हाम्रा मुक्तिदाता

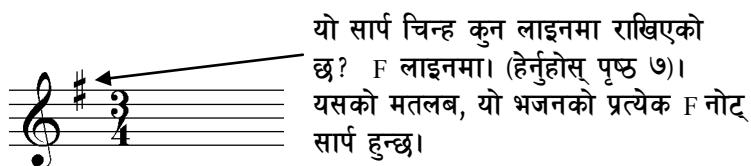
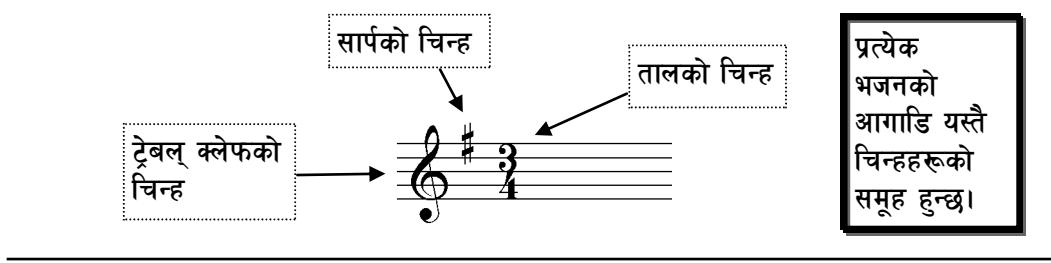
Hallelujah, What a Saviour
(Man of Sorrows)

1. शोक का मा निस नाम क स्तो,
2. स है नि न्दा लाज है रान,
3. दोषी, नीच अ नाथ हा मी,
4. मा रि न उ चा लि ए,
5. महि मित रा जा आउँ छन् जब,

धर ती आउ ने प्रभु को उ द्वार ग न
लि ए मे रो द षड स्थान र गत द्वा रा
थु मा नि ष्क लड्क उ नी पूरा प्राय
अ ब सि द्वियो क रा ए स्वर्ग मा महि
आ फना लाई घर ला न्धन् सब न याँ गीत यो

पा पी को, ध न्य हा म्रा मुक्ति दा ता।
क्ष मा दान, ध न्य हा म्रा मुक्ति दा ता।
शिचत ग री, ध न्य हा म्रा मुक्ति दा ता।
मित भ ए, ध न्य हा म्रा मुक्ति दा ता।
गाउँ छौं तब, ध न्य हा म्रा मुक्ति दा ता।

The Key Signature

यो भजनमा जम्मा कतिवटा F नोट छन्? प्रत्येकमा गोलो चिन्ह लगाउनुहोस्।

२२ KB91 चढाउँछु प्रभु धन्यवाद आज

चढाउँछु प्र शु धन्यवाद आज, क्रूसको त्यो प्रेमको निमित्त

थुकाइ र कुटाइ सहनु भो ज ति, ती सब थिए मेरै निमित्त।(२)

१. काँ डे मु कुट पहिरी शिरमा, हात पाउलाई जडी क्रूसमा
२. पी डा तपाईलाई शान्ति मलाई, क्रूस त पाईको मुकुट मेरो
३. दे छ्यु महिमित स्वर्ग मेरो, तर होइन कमाइ मेरो
४ घृणित पापलाई गर्दु घृणा, कारण यही हो लाने क्रूसमा

हुनु भो बलि मेरो नै निमित्त, निर्दोष पा ठो को रूपमा।
मृत्यु त पाईलाई जीव न मलाई, प्रेम मलाई कि न यस्तो?
हर्षा श्रु भा दै प्रशंसा गर्दु, यो ता हो दान त पाईको।
सजाउँछु सिंहासन प्रभु हृदयमा, रहनु होस् प्रभु यसमा।

The Key Signature, Continued....

यो भजनमा जम्मा ७ वटा F नोट् छन्। यी सबै F नोट्हरुलाई अगाडिको सार्प चिन्हले सार्प बनाएको छ। यसरी अगाडि सार्प चिन्ह राखेपछि एक-एक नोट्को छेउमा सार्प चिन्ह राख्न खाँचो छैन।

22 KB91

चढाउँछु प्रभु धन्यवाद आज

चढाउँछु प्रभु धन्यवाद आज, कूसको त्यो प्रेमको निमित्त

थुकाइ र कुटाइ सहनु भो जति, ती सब थिए मेरै निमित्त॥(२)

1. काँडे मु कुट पहिरी शिरमा, हात पाउलाई जडी कूसमा
 2. पीडा तपाईलाई शान्ति मलाई, कूस त पाईको मुकुट मेरो
 3. दे छ्यु महिमित स्वर्ग मेरो, तर होइन कमाइ मेरो
 4. घृणित पापलाई गर्दु घृणा, कारण यही हो लाने कूसमा

हुनु भो बलि मेरो नै निमित्त, निर्दोष पा ठो को रूपमा।
 मृत्यु त पाईलाई जीव न मलाई, प्रेम मलाई कि न यस्तो?
 हर्षा श्रु भा दै प्रशंसा गर्दु, यो ता हो दान त पाईको।
 सजाउँछु सिंहासन प्रभु हृदय मा, रहनु होस् प्रभु यसमा।

हरेक भजन एउटा स्केलमा आधारित हुन्छ। C स्केलमा कुनै पनि सार्प वा फ्ल्याट हुँदैन। त्यसैले C स्केलमा आधारित भजनहरूमा पनि कुनै सार्प वा फ्ल्याट हुँदैन। G स्केलमा एउटा मात्रै सार्प हुन्छ (F सार्प), त्यसैले G स्केलमा आधारित भजनमा भएको प्रत्येक F नोट्चाहिँ सार्प हुन्छ।

D स्केलमा हरेक F र हरेक C नोट् सार्प हुन्छ।

A स्केलमा हरेक F र हरेक C र G नोट् सार्प हुन्छ।

E स्केलमा हरेक F र हरेक C र G र D नोट् सार्प हुन्छ।

B स्केलमा हरेक F र हरेक C र G र D र A नोट् सार्प हुन्छ।

→ F स्केलमा हरेक B नोट् फ्ल्याट हुन्छ।
 यो स्केलमा कुनै पनि नोट् सार्प हुँदैन।

Lesson 2 "G"

੩੨ ਤਨੀ ਨੈ ਹੁਨ ਪ੍ਰਭੁ

1. ਤਨੀ ਨੈ ਹੁਨ ਪ੍ਰ ਭੁ ਸੂ ਤਿਆ ਬਾਟ ਬੈ ਰ ਨੇ ਤ ਨੀ
ਪ੍ਰ ਭੁ। ਹ ਰੇਕ ਥੁੱ ਡਾ ਟੇ ਕਨੇ ਛ, ਹਰ ਜਿ ਬ੍ਰੋ ਲੇ ਭ ਨੇ ਛ ਯੇ ਸ਼ੂ ਖੀਏਟ ਨੈ ਹੁਨ ਪ੍ਰ ਭੁ।

"G" Scale G स्केल

"G" Chord G ਕੋਰ্ড

Practice ਅਧਿਆਸ: ਨਿਮਨ ਨੋਟਾਵਾਂ ਕਿਬੋਡਮਾ ਬਜਾਉਨੁਹੋਸਾ।

Write the note names: ਨਿਮਨ ਨੋਟਕਾ ਨਾਮਹਰੂ ਖਾਲੀ ਠਾਉੰਮਾ ਭਰ੍ਹੁਹੋਸਾ।

Chord Practice: ਕੋਰਡ ਰ ਲਾਵ ਏਕੈ ਚੋਟਿ ਬਜਾਉਨੇ ਅਧਿਆਸ:

हेष्टु जब त्यो क्रूस उदेकको

५६

When I Survey

1. हे छु ज ब त्यो क्रूस उ देक को,
2. घ मण्ड क दा पि न ग लँ प्र भु
3. लौ उन को शिर हात पाउ दे खि हे र,
4. ज गत सं सार मै ले दि न स के,

जहाँ म नु भो यु व राज महि मा को
के वल प्र भु ये शू को क्रू स मा
पी डा र प्रेम को धा रा ब हे को
त्यो प नि तु च्छ दान हु न्थ्यो

क सि झर ठ न्छु स म्प ति मे रो,
मन लाई खिँ च्ने व्य र्थ थो क ह रु,
प्रेम र पी डा को अ पू व मि श्रण,
झ श्व रीय उ देक को यस प्रेम ले,

घ णा ग छु सब घ मण्ड मे रो।
त्या रछु त्यो र गत को सा टो मा।
अन मोल दे छु मु कुट काँ डा को।
मा रछु स म्पू र्ण ह दय मे रो।

Lesson 3 "D"

३४ प्रभुतिर आँखा उचालौं

D   G   A   D
प्रभुतिर आँखा उचालौं, ये शूतिर आँखा उचालौं
A   G   D   A   D
जहाँ छन् प्रेम, क्षमा, आनन्द आशाह रुको परि पूर्ण ताा॥२॥

"D" Scale   D स्केल

D कोर्ड "D" Chord

"D" Scale   D स्केल

4/4 Practice अभ्यास: निम्न नोटहरू किबोर्डमा बजाउनुहोस्।

4/4 Practice अभ्यास: निम्न नोटहरू किबोर्डमा बजाउनुहोस्।

3/4 Practice

3/4 Practice

Chord Practice: कोर्ड र लय एकै चोटि बजाउने अभ्यास:

D   G   C   D

ये शू हुन् मेरो निश्चयता

१५९

Blessed Assurance

KB281

१. ये शू हुन् मेरो निश्चयता, दिँ दछन् मन मा महिमा को आश

२. पूरा भरो सा आनन्दर सुख, अब मेरो मन मा नशोक न दुःख

३. विश्वासम रा छु खीष्टमे रोनाथ, उ नै मा ब छु सुर क्षा साथ

मुक्ति को भा गी स्वर्ग मेरो घर, उनमा म ब छु स धैं निडर।

खीष्टबा ट भयो दया को ज्ञान, दूतगणअब गर्छन् प्रेमको बयान।

उनै मा प्रेम ले पाउँ छुवि श्राम, जा ने छुअन्त मा स्वर्गीय धाम।

यो मेरो कथा, या मेरो गीत, गर्छु प्रशंसा प्रति दि नै

यो मेरो कथा, यो मेरो गीत, गर्छु प्रशंसा प्रति दि नै।

Lesson 4 "A"

६९ आउँद्यु तपाईंको चरणमा

"A" Scale A स्केल

A कोर्ड "A" Chord

Practice अभ्यास: निम्न नोटहरू किबोर्डमा बजाउनुहोस्।

Write the note names: निम्न नोटका नामहरू खाली ठाउँमा भर्नुहोस्।

You make the notes: निम्न नोटका नामहरू अनुसार स्टाफ सिस्टममा नोटहरू ठीक ठाउँमा भर्नुहोस्।

Chord Practice: कोर्ड र लय एकै चोटि बजाउने अभ्यास:

घोषणा गर शान्ति सन्देश

३२३

O Zion Haste

1. हे विश्वा सी, से वा पूरा गर्नु छ,
2. नि या ल त्याहाँ ह जा रै आ त्मा ह रु
3. हर देश र हर भाषा मा बयान गर

A.

परम प्रभु को ज्योति लाई फैलाऊ,
पाप को निस्तेज बन्धन मा रहे का।
प्रभु को प्रेम आफ्नो सृष्टि प्रति

D.

सारा सृष्टि को कर्ता चाहनुहुन न
कहाँ छन् मुक्ति को सन्देश ल्याउ ने हरु?
होचि एउनी हामी लाई अल्याउ न,

B. E. B. E.

एक आत्मा न रकमा हराए को।
कसले येशु को सन्देश सुनाउ लाए?
मृत्यु भोगी स्वर्ग दिए हामी लाई।

A. E. A.

घोषणा गर शान्ति सन्देश,

D. A. E. A.

घोषणा गर येशु खीष्टजद्वारक हुन्।

Lesson 5 "E"

147 जादैछ येशूकहाँ

E A E

जाँ दै छ ये शू क हाँ, ह ल्ले ल याह भ न्दै

B7 E

बो लाऊँ दै छ हा मी लाई, प वि त्र व च न ले।

"E" Scale E स्केल E कोर्ड "E" Chord

Practice अभ्यास: निम्न नोटहरू किबोर्डमा बजाउनुहोस्।

Write the correct chord: कोर्ड बनाउनुहोस्:

Chord Practice: कोर्ड र लय एकै चोटि बजाउने अभ्यास:

प्रेमले गर्दा कलवरीमा

३३३_{SG}

E

प्रेम ले ग दर्द कल व री मा दुई चोर को मध्य मा

B

मे रा निमि प्रा ण दि ए ब हाई र गत क्रूस मा।

A

१. सुन को जोड ले पै सा पो खी भए न मुक्ति मे रो
 २. पापको मै ला का लादागलाई धुँ दै न चीज ले कु नै,
 ३. हिउँझै व स्व प हि रे का सन्तगण स्व र्ग मा छन्,
 ४. उ नी आ फै पा प ब ने, पापबाट छु टाउ न लाई,

B

मुक्ति मे रा स्वर्गीय पा ठो खीष्टको र गत द्वा रा भो।
 के बल र गत ले धु न्छ सबलाई पा दर्द छ से तो हिउँ झै।
 ब लि हु ने प्रे मी खीष्टलाई युग-युग स्तु ति ग छन्।
 मृत्यु जिती बौरी उ ठे वि ज यी ब नाउ न लाई।

Lesson 6 "B"

२८ ये शुको रगतले

B   E   F#   B

1. ये शु को र गत ले, उ हाँ को र गत ले,(२)

मे रो पाप आ ज धोइ ए को छ, ये शु को र गत ले।(२)

"B" Scale B स्केल   "B" Chord B कोर्ड

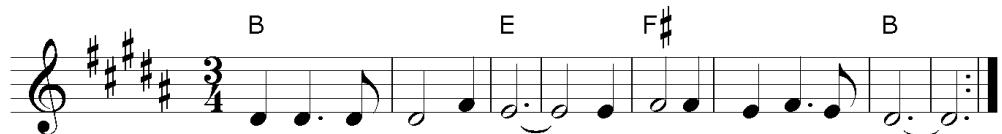
Practice अभ्यास: निम्न नोटहरू किबोर्डमा बजाउनुहोस्।

Write the note names: निम्न नोटका नामहरू खाली ठाउँमा भर्नुहोस्।

Chord Practice: कोर्ड र लय एकै चोटि बजाउने अभ्यास:

२८

येशूको रगतले

१. ये शू को र गत ले, उ हाँको र गत ले,(२)

२. ये शू का चोटहरू ले, उ हाँका चोटहरू ले,(२)

३. ये शू को अनुग्रह ले, उ हाँको अनुग्रह ले,(२)

मे रोपाप आज धोइए को छ, ये शूको र गत ले।(२)

नि को म आज भए को छु, ये शूका चोटहरू ले।(२)

म पा पी आज बाँचे को छु, ये शूको अनुग्रह ले।(२)

र ग त ले, र ग त ले, ये शू को अमोल र ग त ले,(२)

चोटहरू ले, चोटहरू ले, ये शू को देह का चोटहरू ले,(२)

अनुग्रह ले, अनुग्रह ले, ये शू को उदेकको अनुग्रह ले,(२)

मे रोपाप आज धोइए को छ, उ हाँकै र ग त ले।(२)

निको म आज भए को छु, उ हाँकै चोटहरू ले।(२)

म पा पी आज बाँचे को छु, उ हाँकै अनुग्रह ले।(२)

Lesson 7 "F"

२४६ गाओँ येशूजीको जयगान

F   C   F

गा ओ ये शू जी को जय गान गा ओ ये शू जी को शु भ नाम॥(२)

"F" Scale F स्केल

F कोर्ड "F" Chord

Practice अभ्यास: निम्न नोटहरू किबोर्डमा बजाउनुहोस्।

Chord Practice: कोर्ड र लय एकै चोटि बजाउने अभ्यास:

F   G

C   F

You write out the F scale and F chord: यहाँ F स्केल र F कोर्ड भर्नुहोस्।

२४६ KB74

गाओ येशूजीको जयगान

गाओ येशूजीको जयगान गाओ येशूजीको शुभ नाम।(२)

1. यरु शलेम सहर को वेथ लेहेम गा उँ मा
2. इम्मा नुएल ले जन्म लिए हाम्रो भव भो उज्या लो
3. मसीह ये शू को जन्म भयो धृणा, हे लाँ टाढा भए

एक जन्मे बाल क जस को ये शू नाम
पाप को विनाश भयो सत्य ले जि त्यो
प्रेम जन्म्यो प्रेम बढ्यो प्रेम बढ्दै गो।

शान्ति का राजा ये शू लाई प्रणाम।
सत्य का राजा ये शू लाई प्रणाम।
प्रेम का राजा ये शू लाई प्रणाम।

Minor Chords

अहिलेसम्म हामीले major स्केल र कोर्डहरू मात्रै सिकेकाछौं। तर minor स्केलको पनि उत्तिकै महत्त्व छ। minor स्केल र कोर्डहरू सिक्न गाहो छैन। हरेक major स्केलको minor स्केल पनि हुन्छ। तर हामीले ती सबै minor स्केलहरू सिक्न आवश्यक छैन। प्रयोगमा आइराख्ने minor कोर्डहरू मात्रै सिक्न जरूरी छ। सर्वप्रथम, major कोर्डको बनावटलाई हेरौ।

"C" Chord

G, E, र C नोटहरू
 मिलेर C कोर्ड बन्दछ।

"C" Chord

C नोटदेखि E नोटसम्म कति वटा
 होल् स्टेप छन्? (हेर्नुहोस्
 पृष्ठ १२)।

"C" Chord

E नोटदेखि G नोटसम्म कति वटा

ह्याफ र होल् स्टेप छन्? (हेर्नुहोस्

पृष्ठ १२)।

"C" Chord

C कोर्डको जुन बनावट छ,
 त्यो सबै major कोर्डहरूको
 बनावट हो।

१ ह्याफ स्टेप र १ होल् स्टेप

२ होल् स्टेप

अब तपाईंको पालो।

Step 1

किबोर्डमा F सार्प देखि २ होल स्टेप दाहिनेतिर कुन नोट छ? त्यसको आकार ठीक ठाउँमा भर्नुहोस्।

Step 2

A सार्प देखि १ ह्याफ स्टेप र १ होल स्टेप दाहिनेतिर कुन नोट छ? त्यसको आकार ठीक ठाउँमा भर्नुहोस्।

अहिलेसम्म तपाईंले F सार्प कोर्ड सिक्नुभएको छैन। तर major कोर्डको बनावट तपाईंले भर्खर सिक्नुभयो। त्यही बनावट सम्झेर तपाईंले F सार्प कोर्ड पत्ता लगाउन सक्नुहुन्छ।

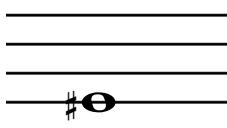
Step 3

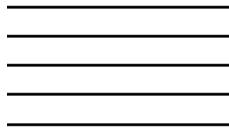
]- १ ह्याफ स्टेप र १ होल स्टेप
]- २ होल स्टेप

F सार्प कोर्ड

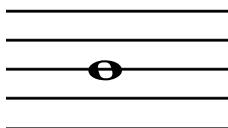
त्यसैगरि, निम्न major कोर्डहरू बनाउनुहोस्:

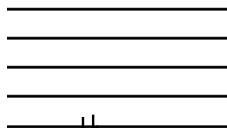
G# Chord

D Chord

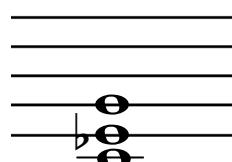

B Chord

C# Chord

Minor कोर्डहरूको बनावट:

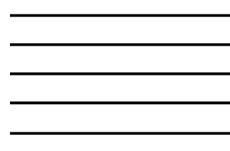

C minor Chord

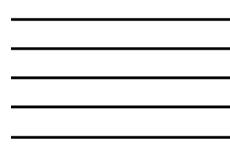
निम्न minor कोर्डहरू बनाउनुहोस्:

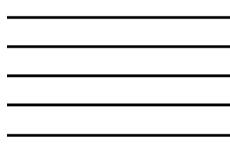
D minor

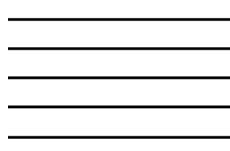
Em

Fm

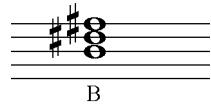
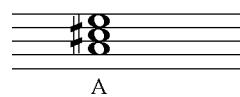
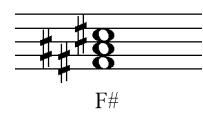
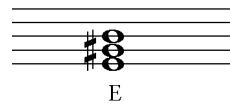
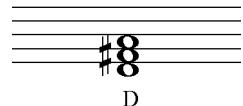
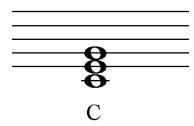

Am

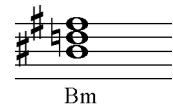
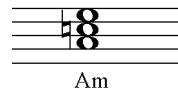
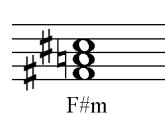
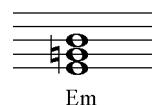
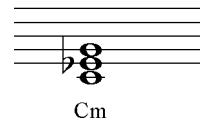

Bm

Major Chords

Minor Chords

स्तुति, प्रशंसा र धन्यवाद

२४७

C Em Am G Am

स्तुति प्रशंसा र धन्यवाद, महिमितराजा ये शुलाई

F G C

आदर महिमा र जयजयकार, मारिएकाऊ नैथुमालाई।

Em Am C F G Am

स्तुति प्रशंसा र धन्यवाद। १. क्रूसै माप्राणदि ने, पापीहरुका मित्रलाई
२. स्वर्गमाविराजमान, राजाहरुका राजालाई

C F G C

पापबाट मुक्तपानें, उनैमुक्तिदातालाई।(२)
फेरिफर्कीआउने, उनैखीष्टप्रभुलाई।(२)

म भज्जु प्रभु येशूलाई

२४९_{SG}

Em   Bm   Em   Bm

म भज्जु प्रभु ये शूलाई म पूज्जु प्रभु ति मी लाई का रण

Am   Em   D   Em   Bm   Em

मेराजीव नकातारण हार भज्जु प्रभु ति मीलाई पूज्जु प्रभु ये शूलाई।

Em

1. नि मलपा नी मा हरियो च राई मा तृप्त पा च्यौ तृष्णित प्राण लाई,
2. घोरअ न्धकार मा मृ त्यु त राई मा, साथर ही हिँ इछौ स धैं,
3. चा हे बिमार मा, दुःख, अ भाव मा, पा रे नौ शोक मा म लाई,

D   C   Bm

धा मिक ता मा पू र्ण भ लाई ले
प्रेम को छ डी अ नि मृ दु वा णी ले
आ ज दे ख छु त्यो स्व र्गीय भ णडार मा

Em

ग च्यौ मे रो अ गु वाई।
शा न्ति दिं द छौ मन लाई।
कृ पा, क रु णा, भ लाई।

२८६ KB413

हे योना उठेर जाऊ

Bm Em Bm Em G D

हे यो ना उ ठे रजाऊन नि न वे प्रचार ग न लाई।
A G D

G# A D A D A D

१. नि न वे पा पी स ह र जा नु यो ना लाई मन प रे न
२. स मु द्र मा नै ठू लो आँ धी ई श्वरले प ठाइ दि ए
३. ज हा जी ले फा लि दि ए पा नी मा यो ना ला ई
४. माछा को पेट मा ई श्वरलाई स मझी यो ना ले बि न्ती ग रे

G# A D A D A D

ज हाज च ढी त सिसभा गे ई श्वरलाई मा ने नन् ई श्वरलाई मा ने नन्।
अफसोस ला गी आफ्नो पापलाई यो नाले मा नि लि ए। यो नाले मा नि लि ए।
ई श्वरले दि ए को माछालेस्वाटटनि ल्योयोनालाई। नि ल्योयोनालाई।
पा खा पु गी ते स्रो दिन मा माछाले उन लाई उगे ल्यो। माछाले उन लाई उगे ल्यो।

D A G D
५. दोस्रो पलट ईश्वरको वचन योनालाई सम्झाउन आयो

G A D A D
तीन दिनको बाटो हिँडेर गए (निनवेमा कराए।) २

D A G D
६. निनवे सहर पापीहरूले ईश्वरको वचन माने

G A D A D
पापदेखि फर्की प्रार्थना गरे (ईश्वरले माफी दिए।) २

ਕਾੱਡੇ ਸੁਕੂਟ, ਗਿਲਲਾ ਰ ਕ੍ਰੂਸ

੩੬੬

Bm   Em   Bm

ਕਾੱਡੇ ਸੁਕੂਟ, ਗਿਲਲਾ ਰ ਕ੍ਰੂਸ ਤ ਪਾਈ ਲੇ ਰੋਜੁ ਭ ਯੋ,

A   Bm

ਬ ਚਾਉ ਨ ਸ ਪਾ ਪੀ ਲਾਈ   ਬ ਚਾਉ ਨ ਸ ਪਾ ਪੀ ਲਾਈ।

Em   Bm

ਪਿ ਤਾ ਕੈ ਇਚਛਾ ਸ਼੍ਰੀਕਾਰ ਗ ਰੀ ਦ ਣਡ ਭੋਗਨੁ ਭ ਯੋ

A   Bm

ਬ ਚਾਉ ਨ ਸ ਪਾ ਪੀ ਲਾਈ   ਬ ਚਾਉ ਨ ਸ ਪਾ ਪੀ ਲਾਈ।

E   Em   Bm

੧. ਮੂਲਿ ਹਿਨ ਮੇ ਰੋ   ਜੀ ਵ ਨ ਲਾਈ ਬ ਹੁ ਮੂਲਿ ਬਨਾਉਨ ਲਾਈ
੨. ਸ ਮ ਰਣ ਗ ਢੁ   ਅ ਬ ਧੋਜੀਵਨ ਤ ਪਾਈ ਕੈ ਮਨ ਜੜੈ ਹੁ ਨ ਸ ਕੋਸ्।

E   Em

ਮ ਜ ਸ਼ਤੋ ਅ ਘੋਰ   ਅਪ ਰਾ ਧੀ ਲਾਈ ਦ ਣਡ ਬਾ ਟ
ਤ ਪਾਈ ਕੋ ਨਿ ਮਿਤ ਸ   ਝਥ ਰਿ ਗ ਵੈ ਦਿਨ ਵ ਦਿਨ ਧੋ

Bm   A   Bm Em   Bm

ਬ ਚਾਉਨ ਲਾਈ   ਮੇਰਾਪਾਪ ਹ ਰੂ ਸ਼੍ਰੀਕਾਰ ਗ ਰੀ ਦ ਣਡ ਭੋਗਨੁ ਭ ਯੋ
ਮਨ ਰ ਮਾ ਓਸ्   ਅਨੁਗ੍ਰਹਲਾਈ   ਸ਼੍ਰੀਕਾਰ ਗ ਰੀ ਹਿੱਦਨ ਚਾਹਨਦ੍ਹੁ ਪ੍ਰ ਭੁ

A   Bm

ਧ ਨਿ ਵਾਦ ਤ ਪਾਈ   ਲਾਈ   ਧ ਨਿ ਵਾਦ ਤ ਪਾਈ   ਲਾਈ।

ਸਾ ਮ ਰਥ ਦਿ ਨੁਸ् ਅ ਬ   ਸਾ ਮ ਰਥ ਦਿ ਨੁਸ् ਅ ਬ।

